

YRSA SIGURÐARDÓTTIR: EMLÉKSZEM RÁD

Horrorba fulladva

PETHŐ RÉKA

KÍSÉRTETHISTÓRIA A FAGYOS ÉSZAKRÓL.

gazi nemzetközi exportcikke Izlandnak Yrsa Sigurðardóttir, aki amellet, hogy a jól bevált skandináv recept szerint szerveződő krimiket ír, nagyon erősen él a hely és a környezet adta lehetőségekkel. Adott a nagy hideg, ami ellen az idegen nem is tud megfelelően felöltözni (*Az utolsó rítus*), vagy ami miatt hőseink teljesen egyedül maradnak egy szigeten, nem tudnak segítséget kérni, ezzel teremtve meg a horror közegét (*Emlékszem rád*). Közben pedig folyamatosan helyet kap a napi időjárás körülmények részletezése. Az izlandi író folytonosan érezti velünk, turistákkal azt, amit amúgy is gondolunk, hogy ők ott Izlandon milyen intenzív küzdelmet folytatnak minden egyes nap az elemekkel.

A klasszikus és már szinte futószalagon érkező skandináv krimikhez képest azonban Sigurðardóttir mást ad, mint amit megszoktunk, azáltal, ahogy a thriller és a horror műfajainak határán egyensúlyoz. *Az utolsó rítus* felépítését és végül a megoldást tekintve thriller, amelyben egy gyilkossági ügyben nyomoz a két főhős, ám a körülmények, amelyekkel eközben találkoznak, az okkult rémtörténet lehetőségét villantják fel. A *Gének* is a horror elemével dolgozik a történet során, amely attól válik különösen ijesztővé, hogy az a hely, az otthon veszíti el benne a biztonságosság érzetét, amelyet épp ezzel a fogalommal azonosítunk. Az *Emlékszem rád* két párhuzamos szálon futó története ezzel szemben már a horrorhoz áll közelebb, hiszen itt már halott gyerekek térnek vissza, sikoltva fenyeget a szél, és a történet egyetlen központi eleme az ijesztgetés.

Yrsa Sigurðardóttir pályája nem itt indult azonban: az izlandi alkotó mérnöknek tanult, és hivatásában a mai

napig tevékenykedik. Gyermekregényekkel indult, az első könyve 1998-ban jelent meg. 2005-ben váltott a felnőtteknek szóló irodalomra, és ekkor kezdett krimiket írni. Ebben a sorban az első műve *Az utolsó rítus*, amelynek főhőse Thóra Gudmundsdóttir ügyvédnő – a Thóra-széria már hat kötetet számlál (magyarul csak *Az utolsó rítus* jelent meg). Ugyanez a helyzet a 2014-es *Génekkel*, ez a Freyja & Huldar széria első kötete, azóta még kettő készült el, magyarul ebben az esetben is csak az első könyv olvasható. Ezekon kívül az író három önálló kötetet jegyez, ezek egyike a 2010-es *Emlékszem rád*.

A könyvek hatásmechanizmusát az teszi érdekessé, hogy Sigurðardóttir hétköznapi dolgokkal kelt félelmet. Az *Emlékszem rád* esetében a magányos gyermekszellemek jelentik a félelem forrását, *Az utolsó rítusban* a gyilkossági nyomozás során a főhős egy olyan, boszorkánysággal próbálkozó egyetemista csoport után kutat, amely emberi testrészekkel végez rituálékat, ám végül a megoldást nem itt, hanem egy sokkal prózaibb befejezésben találja meg. A *Génekben* pedig olyan tárgyak válnak a félelem okozóivá, amelyek a mindennapjaink részei, és valószínűleg soha nem gondoltunk még úgy rájuk, mint veszélyforrásra. Ezek a megszokottól eltérő, egyedi megoldások emelik ki az írónőt a skandináv krimik sűrű tengeréből, és valószínűleg

ennek köszönhető, hogy egyike lett azon nagyon szűk számú izlandi írónak, akiknek műveit más nyelvekre is lefordítják.

A magyarul 2014-ben megjelent *Emlékszem rád* áll tehát a legközelebb a horrorhoz. A cselekmény két szálon fut, egyrészt követünk egy három fős csapatot, akik Izland egyik, ma már csak üdülőhelyként működő szigetén vásárolnak meg egy házat azzal a céllal, hogy felújítsák és vendégházat nyissanak benne a nyárra. Mivel hőseink télen érkeznek, egyedül vannak a szigeten, ahová a megbeszélés szerint egy hét múlva jön értük egy hajó. Amint elkezdnek dolgozni, furcsa események sora veszi kezdetét: egy gyerek szelleme követi őket, a telefonjuk pedig lemerül, így segítséget sem tudnak hívni. A másik szálon egy pszichológust követünk, aki egy óvodai vandalizmust követő nyomozásban vesz részt. Az ügy furcsa módon kötődni kezd a saját, három évvel korábban eltűnt gyermeke esetéhez, akinek aprócska szelleme is feltűnik.

A magyarul megjelent kötetek közül az *Emlékszem rád* szolgál a legkevesebb kreatív megoldással, csak a folyamatos ijesztgetésről szól. Ha szeretnénk megismerkedni az izlandi krimiíró nővel, érdemes máshol kezdenünk az olvasást.

ANIMUS KIADÓ, 2014.

„A horrorral lép frigyre”

(Anna Gunndis Gudmundsdóttir)

